

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 3 lipca 2024 r.

Poz. 4515

UCHWAŁA NR III/28/24 RADY GMINY SŁOPNICE

z dnia 28 czerwca 2024 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słopnice na lata 2024 – 2030

Na podstawie art. 18, ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609), w związku z art. 6, ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) a także art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), Rada Gminy Słopnice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słopnice na lata 2024 – 2030, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Słopnice.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXII/193/21 Rady Gminy Słopnice z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Słopnice na lata 2022 - 2026.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy Słopnice

Józef Bednarczyk

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słupnice
na lata 2024 - 2030

I. Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Słupnice został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które łącznie współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706),
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2041 r. poz. 424),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145),

¹ T.j. Dz. U. z 2024, poz. 424.

- ~~ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266, z późn. zm.),~~
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107),
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 202 r. poz. 566),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737),
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.),
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M. P. z 2023 r. poz. 1232),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870).

1.2. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy w 2023 roku

W roku 2023 w systemie przeciwdziałania przemocy domowej nastąpiły istotne zmiany. Od dnia 22 czerwca 2023 r. obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji

Natomiast w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni
– wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej).

Zmiany dotkną m.in. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych są powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe.

Do zadań ZI należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów o których mowa w art. 9 a ust. 3-5 w szczególności przez:

- 1) *diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym*
- 2) *inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom*
- 3) *inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową*

- ~~4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej~~
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5 a
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy

Grupy diagnostyczno-pomocowe są powoływane przez ZI niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi: pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji. W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza Żandarmerii Wojskowej nie jest możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub jej przełożony. Oprócz powyższych osób mogą to być jeszcze:

- 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej
- 2) asystent rodziny
- 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego
- 4) osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny,
- 5) przedstawiciel GKRPA,
- 6) pedagog, psycholog lub terapeuta (będący przedstawicielem jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, GKRPA, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, ngo)

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza ŻW nie jest

możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić:

- inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub
- jej przełożony

Zadania dla grup diagnostyczno-pomocowych:

- 1) *dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową*
- 2) *realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia*
- 3) *zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność*
- 4) *realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową*
- 5) *występowanie do ZI z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową*
- 6) *występowanie do ZI z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń*
- 7) *monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”*
- 8) *zakończenie procedury „Niebieskie Karty”*
- 9) *dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:*
  - a) *uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,*
  - b) *wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”*
- 10) *informowanie przewodniczącego ZI o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”*

Nowelizacja ma też na celu rozwój oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, między innymi wprowadzono jako zasadę realizację procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem grupy diagnostyczno-pomocowej jest zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty”

~~napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo~~
wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze NK przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Nowe wymogi wobec osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej:

Art. 6a. Osoby kierujące specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej są obowiązane posiadać specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz:

- 1) co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub placówkach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, lub*
- 2) co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej, w tym co najmniej roczny staż pracy w instytucjach lub placówkach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.*

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerzył od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który obejmuje również:

- **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą;
- **zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- **zakaz wstępu na teren** szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą domową, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta przemocą domową uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy

Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową mogą być wydane przez:

- Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- sąd – postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Jedną z kolejnych zmian prawnych znaczących z punktu widzenia celów niniejszego Programu jest ta, wprowadzona przez Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606), która wejdzie w życie – w zasadniczej części - 15 lutego 2024 r.

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.

W przypadku zapewnienia dziecku ochrony udziela wsparcia psychologa. Wzór przedmiotowego kwestionariusza wprowadzi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem ds. zdrowia i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

Kolejnym ważnym krokiem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Rząd chce zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osobom zagrożonym oraz doznającym przemocy domowej. Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź

~~doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla~~ osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej²².

Zaproponowane działania w niniejszym Programie są zgodne z działaniami zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Formy przemocy

W 2020 roku świat, jak i Polska mierzyła się z trwającą pandemią zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, która wymusiła zmiany w codziennym funkcjonowaniu. Izolacja społeczna wpłynęła na zwiększenie agresji w domach.

Istotne jest zwrócenie uwagi na to, że „przewidywania dotyczące możliwości gwałtownego wzrostu liczby przypadków użycia przemocy wobec osób najbliższych w czasie epidemii są uzasadnione także czynnikami psychologicznymi: strach przed zakażeniem, poczucie braku kontroli nad biegiem wydarzeń, potencjalne pogorszenie sytuacji materialnej, mogą bowiem działać jako stresory prowadzące do wybuchów agresji wobec osób najbliższych”³.

Związany także z pandemią stres, niepewność (w tym także finansowa) doprowadziły do nasilonej agresji w domu. W Polsce w okresie pandemii zwiększyła się liczba nieformalnych sygnałów od osób doznających przemocy domowej o stosowanej wobec nich przemocy domowej:

- *Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, prowadząca całodobowy telefon zaufania dla młodych ludzi, w marcu 2020 r. zarejestrowała największą od 11 lat liczbę interwencji – było ich dwa razy więcej niż w poprzednich miesiącach*⁴.
- *Konsultanci Centrum Praw Kobiet sygnalizowali, że podopieczne wskazywały na zwiększoną kontrolę i inwigilację ze strony partnerów oraz na trudności w nawiązaniu kontaktu ze specjalistycznymi ośrodkami*⁵.
- *Według danych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w czasie pandemii (od połowy marca do*

²² <https://www.prawo.pl/prawo/program-przeciwdzialania-przemocy-domowej-na-lata-20242030,523747.html>

³ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/osoby-doswiadczajace-przemocy-domowej-znalazly-sie-w-sytuacji-zagrozenia-zycia>

⁴ I. Pajdała, Za zamkniętymi drzwiami, „Gazeta Policyjna” 2020, nr 182, <https://gazeta.policja.pl/997/archiwum-1/2020/numer-182-maj-2020/188558,Za-zamknietymi-drzwiami.html> w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azył staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

⁵ Tamże.

końca czerwca 2020 r.) 27% dzieci i młodzieży doświadczyło co najmniej jednej z dwunastu

badanych form krzywdzenia: co dziesiąte dziecko (11%) doznało przemocy ze strony bliskiej osoby dorosłej. Tyle samo doświadczyło wykorzystywania seksualnego (10%), natomiast 1 dziecko na 11 przyznało, że nie ma nikogo, kto mógłby zaoferować mu wsparcie w trudnej sytuacji⁶.

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
Przemoc fizyczna	To forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	Bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczucie zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;
Przemoc psychiczna	To zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu.	Zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań

⁶ Przemoc jak wirus. Rusza nowa kampania Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Pandemia przemocy”, <https://fdds.pl/przemoc-jak-wirus-rusza-nowa-kampania-fundacji-dajemy-dzieciomsile-pandemia-przemocy/>, w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azyl staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

	<p>Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;</p> <p>Przejawia się poprzez:</p> <p>wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie</p> <p>kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.</p>	<p>niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.</p>
<p>Przemoc seksualna</p>	<p>Jest to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma; bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić.</p> <p>Przejawia się poprzez:</p> <p>gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu,</p>	<p>Obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.</p>

	wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.	
Przemoc ekonomiczna	<p>Jest to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby.</p> <p>Przejawia się poprzez: Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp⁷.</p>	Całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.
Zaniedbanie	<p>To ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.</p> <p>Przejawia się poprzez: nie dawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.</p>	Obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, zaburzenia w rozwoju, zaburzenia relacji społecznych, brak wykształcenia, różne powstałe choroby w wyniku nieleczenia dziecka, depresja,

⁷ <https://www.niebieskałinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

Cyberprzemoc	<p>To przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera.</p> <p>Przejawia się poprzez: agresja słowna, np. wyzywanie na czatach internetowych, zamieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów; zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych; włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników; szantażowanie; ujawnianie sekretów; wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie; celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci⁸.</p>	<p>obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności; trudności w nawiązywaniu kontaktów, izolowanie się; u dzieci mogą wystąpić kłopoty z nauką, problemy psychologiczne, a także zdrowotne – bóle głowy, brzucha, problemy ze snem, depresja, próby samobójcze, samobójstwa⁹.</p>
---------------------	---	---

Przemoc domowa może dotyczyć każdej osoby: dziecka, dorosłego, kobiety, mężczyzny, osób starszych oraz osób niepełnosprawnych. „W 2022 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zleciło przeprowadzenie badań na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie wśród kolejnej grupy osób, która może być szczególnie narażona na stosowanie przemocy domowej, tj. wśród osób starszych i niepełnosprawnych. Z przeprowadzonych badań wynika, że wśród osób niepełnosprawnych najczęściej była wskazywana przemoc psychiczna (jej doznawanie zadeklarowało 78,1% osób niepełnosprawnych biorących udział w badaniu) oraz fizyczna (57,8%). W przypadku osób starszych – przemoc psychiczna (87,3%), fizyczna (43,1%) i ekonomiczna (43,1%). Podobnie w przypadku osób starszych i osób niepełnosprawnych –

⁸ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

⁹ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 15.

przemoc psychiczna (70,2%) oraz fizyczna (45,2%) i ekonomiczna (41,1%). Najczęściej występującą formą przemocy wobec osób starszych była przemoc psychiczna, a następnie przemoc fizyczna, ekonomiczna i zaniedbanie, a najrzadziej natomiast przemoc seksualna.¹⁰

Istotne będą działania skierowane do każdej z wyżej wymienionych grup.

2.2. Rodzaje przemocy domowej

<p>Przemoc gorąca</p>	<p>to gwałtowny wybuch tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujący agresywne zachowania. Często przyczyny tych trudnych uczuć tkwią poza rodziną, np. powodują je konflikty w pracy. Nie mogąc sobie z nimi poradzić osoba stosująca przemoc odreagowuje je na członkach rodziny. Wie, że może sobie na takie zachowanie bezkarnie pozwolić.</p>
<p>Przemoc chłodna</p>	<p>w przeciwieństwie do przemocy gorącej nie wiąże się z gwałtownymi emocjami i agresywnymi zachowaniami. Wydaje się, że sprawca przemocy jest spokojniejszy bądź bardziej się kontroluje. Przemoc chłodna przyjmuje także postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Osoba, która krzywdzi jest przekonana o słuszności swoich czynów, zawsze znajdzie dla nich usprawiedliwienie: „gdybym ich nie bił, to nie wyrosłyby na porządnych ludzi”, „to dla jej dobra, bo inaczej całkowicie się zmarnuje”, itp.</p>

2.3. Mechanizmy przemocy domowej

<p>Syndrom wyuczonej bezradności.</p>	<p>To bezradność, która pojawia się w wyniku nabytych doświadczeń. Zwykle osoba doznająca przemocy poszukuje pomocy dla siebie. (...) Często jednak okazuje się, że działania mające ją ochronić, nie skutkują i nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Nabiera przekonania, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. Ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.</p>
--	---

¹⁰ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, s. 9.

<p>Zjawisko prania mózgu</p>	<p>Mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby członkowie rodziny funkcjonowali zgodnie z życzeniem osoby, która stosuje przemoc. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się osobie stosującej przemoc domową. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody.</p>
<p>Zespół stresu pourazowego PTSD (post traumatic stress disorder)</p>	<p>Zaburzenia lękowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Ponadto objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.</p>
<p>Mechanizm „psychologicznej pułapki”</p>	<p>Wiele osób odczuwa zdziwienie, kiedy dowiaduje się, że osoba doznająca przemocy domowej tkwi w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i w którym nie respektuje się jej praw. Tymczasem osoba doznająca przemocy domowej żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zależy to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej ze związku zrezygnować¹¹.</p>

¹¹ <https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzynie/>

III. Analiza zjawiska przemocy w świetle źródeł w Gminie Słopnice

3.1. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Diagnozę problemu przemocy na terenie Gminy Słopnice w latach 2021-2023 opracowano na podstawie danych pozyskanych z: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słopnicach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słopnicach, Sądu Rejonowego w Limanowej, Prokuratury Rejonowej w LIMANOWEJ, Komisariatu Policji w Tymbarku, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, Zakładów Opieki Zdrowotnej na terenie Gminy Słopnice oraz Szkół Podstawowych i Przedszkoli na terenie Gminy Słopnice.

Liczba osób objęta działaniami Grup Roboczych	2021	2022	2023
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba grup roboczych	7	9	10
Liczba osób objętych pomocą Grup Roboczych:	22	21	24
w tym: kobiety	14	17	13
w tym: mężczyźni	0	1	0
w tym: dzieci	8	3	11
Łączna liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych	7	12	14

Źródło: Sprawozdanie ZI w Słopnicach

Procedura Niebieskiej Karty	2021	2022	2023
Podmioty wszczynające procedurę Niebieska Karta (ogółem)	7	9	10
Policja	6	8	7
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	1	1	0
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki służby zdrowia	0	0	0
Inne instytucje i organizacje	0	0	0
Oświata	0	0	3
Liczba zakończonych procedur NK z powodu:	6	4	10
ustania przemocy	4	3	1
brak zasadności prowadzenia procedury	2	1	9

Źródło: Sprawozdanie ZI w Słopnicach

Podsumowując te dane można stwierdzić, że w latach 2021 – 2023 prowadzono działania wobec 26 rodzin wobec około 1300 gospodarstw domowych (dane z referatu podatkowego) co stanowi 2 % rodzin.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słopnicach udzielają różnorodnego poradnictwa. W przypadku takiej potrzeby osoby są kierowane do specjalistów.

Udzielono następujących porad:

Rodzaj poradnictwa	2021	2022	2023
Medyczne	1	2	3
Psychologiczne	18	12	9
Prawne	2	2	2
Socjalne	3	9	3
Rodzinne	2	1	9

Źródło: dane statystyczne GOPS w Słopnicach

Osoby doznające przemocy mogły również otrzymać niezbędne informacje dotyczące wsparcia dzwoniąc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, informacji takich udziela pracownicy socjalni .

Wszystkie rodziny w których była prowadzona procedura Niebieskie Karty objęte były również wsparciem pracowników socjalnych, którzy w tych rodzinach prowadzili pogłębioną pracę socjalną.

W ramach działań podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na terenie Gminy Słopnice podejmowano czynności mające na celu ograniczanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Prowadzono rozmowy interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu w związku z użyciem przez nie przemocy, motywowano sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno – korekcyjnych dla osób stosujących przemoc, prowadzono rozmowy z osobami doznającymi przemocy w celu zdiagnozowania jej sytuacji w rodzinie, motywowano do zgłaszania się w miejsca, w których udzielana jest pomoc specjalistyczna.

Dane statystyczne z GKRPA

	2021	2022	2023
Liczba osób wobec których prowadzono procedurę o leczenie odwykowe	5	15	8
Liczba osób skierowanych na leczenie do Sądu	0	6	0

Źródło: Sprawozdanie KCPU-G1

Podsumowując te dane można stwierdzić, że w latach 2021 – 2023 prowadzono działania wobec 28 rodzin wobec około 1300 gospodarstw domowych (dane z referatu podatkowego) co stanowi 2,15 % rodzin.

3.2. Dane statystyczne z instytucji wymiaru sprawiedliwości Dane statystyczne z Sądu Rejonowego w Limanowej dla całego rejonu Sądu:

Liczba orzeczeń w sprawach z:	2021	2022	2023
art. 156 kk	0	0	0
art. 157 kk	1(K) - uniewinniona	0	0
art. 190 kk	0	0	0
art. 191 kk	0	0	0
art. 197 kk	0	0	1(M) skazanie pozbawienie, wolności
art. 207 kk	72 (wszystkie gminy) 55 skazanych w tym 1(K) i 54(M) 13 – warunkowe umorzenie 2 – umorzenie 2 - uniewinnienie	62 (wszystkie gminy) 43 skazanych w tym 2(K) i 41(M) 15 – warunkowe umorzenie 4 – umorzenie	63 (wszystkie gminy) 49 skazanych w tym 2(K) i 47(M) 12 – warunkowe umorzenie 1 – umorzenie 1 - uniewinnienie

K – kobiety, M – mężczyźni. Zgodnie z informacją Sądu nie ma możliwości wyselekcjonowania danych dotyczących wyłącznie Gminy Słupnice.

Dane statystyczne z Prokuratury Rejonowej w Limanowej

Liczba prowadzonych postępowań w sprawach z:	2021	2022	2023
art. 156, 157, 190, 191 197 207 kk	9	6	9
Środki probacyjne ogółem:	3	4	3
- nakaz opuszczenia lokalu	0	0	0
- zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych	0	2	1

Źródło: Dane statystyczne z Prokuratury Rejonowej w Limanowej

Dane statystyczne z Policji:

Liczba prowadzonych postępowań w sprawach z:	2021	2022	2023
Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie	35	47	40
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	6	5	4
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu	7	7	5
Liczba osób umieszczonych w Izbie wytrzeźwień	5	5	4
Liczba wszczętych postępowań dotyczących przemocy w rodzinie	5	6	5
Liczba spraw umorzonych dotyczących przemocy w rodzinie	2	1	2
Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia w w/w postępowaniach	3	5	3

Źródło: Dane statystyczne z Komisariatu Policji w Tymbarku

IV. Diagnoza zjawiska przemocy w gminie Słupnice – badania ankietowe 2023 rok

W każdej z czterech szkół podstawowych na terenie Gminy Słupnice co roku sporządzane są badania dotyczące zagrożeń. Badania są prowadzone za pomocą anonimowych ankiet. W ankietach tych są również pytania dotyczące przemocy domowej.

4.1. Dzieci i młodzież – podsumowanie

W badaniu wzięło udział **167** uczniów z klas 5-8 z terenu Gminy Słupnice. Zadano uczniom następujące pytanie: Przemoc to działanie zamierzone i wykorzystujące przewagę sił przeciw członkowi rodziny. To działanie naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienia i szkody. Czy spotkałeś się w domu z takim zachowaniem i jakie to były formy zachowania.

Zadano także pytania dodatkowe:

- 1) Do kogo były skierowane zachowania przemocowe
- 2) Czy wiesz do kogo możesz zwrócić się z tym problemem

Przemoc to działanie zamierzone i wykorzystujące przewagę sił przeciw członkowi rodziny. To działanie naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienia i szkody. Czy w swoim rodzinnym domu spotkałeś/łaś się z takim zachowaniem?	[%]
TAK	11
Jeśli TAK, to jakiego rodzaju było to zachowanie?	
Bicie, kopanie, szarpanie, popychanie (przemoc fizyczna)	8
Zastraszanie, grożenie, szantażowanie, używanie wulgaryzmów, obrażanie (przemoc psychiczna)	9
Inne	2

Pytanie dodatkowe

Zachowania związane z przemocą fizyczną, psychiczną były skierowane:	[%]
Do ciebie	11
Do rodzica	11
Do rodzeństwa	6
Do innych osób mieszkających w domu	2

Pytanie dodatkowe

Czy wiesz do kogo możesz zwrócić się z tym problemem	[%]
Do wychowawcy	21
Pedagoga/psychologa	36
Nauczycieli	10
Do innej osoby (jakiej) do nikogo	15

Podsumowując wyniki tego badania można stwierdzić, że 11 % uczniów spotkało się z zachowaniami przemocowymi ze strony dorosłych członków rodziny w swoich domach. To więcej niż wskazano w analizie wyników działań grup roboczych (2 %) i działaniach GKRPA (2,15 %). Dlatego też należy przyjąć, że w 11 % rodzin może do chodzić do działań przemocowych.

Większość uczniów wskazuje, że zachowania przemocowe były skierowane do nich samych lub do drugiego z rodziców – łącznie 22%.

Zdecydowana większość – 36% jest zdecydowana szukać wsparcia u pedagoga lub psychologa a 21 % u wychowawcy.

V. Analiza SWOT

SWOT to akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT wskazuje możliwości i ograniczenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Słupnice.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, • funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, • wykwalifikowani pracownicy OPS, • członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, stale podnoszący swoje kwalifikacje, • dobra znajomość występowania zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Słupnice (poprzez lokalną diagnozę, a także szczegółową analizę danych 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy, • 11% badanych uczniów wskazało że spotkało się z przemocą w domu • 2% rodzin było objętych działaniami służb z powodu przemocy domowej, co wskazuje na znaczne nasilenie tego zjawiska przekraczające próg tolerancji • częste powiązanie przemocy z uzależnieniem od alkoholu
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zmiany prawne wpływające na skuteczniejsze formy udzielania pomocy osobom zagrożonym przemocą domową, • zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień i przemocy domowej, • możliwość realizowania programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, a przy tym poszerzenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie przemocy, • możliwość podnoszenia umiejętności służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. • 72 % uczniów wskazuje, że wie do kogo się udać w przypadku stosowania przemocy domowej i ma zaufanie do tych osób 	<ul style="list-style-type: none"> • niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym, • istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące przemocy domowej, • brak reakcji społeczeństwa na występującą przemoc domową, • niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, • możliwość wypalenia zawodowego wśród służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, • uzależnienia m.in. od alkoholu wpływające na występowanie przemocy domowej,

VI. Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słopnice na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- osób dotkniętych przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

VII. Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słopnice na lata 2024 – 2030 są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słopnicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słopnicach,
- Komisariat Policji w Tymbarku,
- Zespół Interdyscyplinarny w Słopnicach,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej na terenie Gminy Słopnice,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe na terenie Gminy Słopnice.

VIII. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słopnice na lata 2024 – 2030

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 w Gminie Słopnice jest: ograniczanie występowania zjawiska przemocy domowej w Gminie Słopnice poprzez skuteczne oddziaływanie na osoby sprawujące przemoc domową, pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Zadania w Programie mają charakter ciągły, przeznaczone na realizację w latach 2024 – 2030 bądź, jeśli wystąpi niezbędna konieczność ich wykonania.

Cel 1: Wsparcie osób doznających i/lub zagrożonych przemocą domową		
Kierunki działań:	Wskaźniki działań:	Termin realizacji:
<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie procedury „Niebieska Karta”, • powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, • udzielenie specjalistycznego poradnictwa dla osób doznających przemocy domowej, w tym z zakresu prawnego, socjalnego, psychologicznego, zawodowego, rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz wsparcia, • udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej osobom doznającym przemocy domowej, • zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, • zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, • monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą domową 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wszczętych Niebieskich Kart w ramach procedury „Niebieska Karta”, • liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, • liczba osób korzystających z porad, • liczba osób korzystająca z pomocy, • liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia, • liczba osób korzystająca z możliwości schronienia, • liczba wizyt w środowisku, 	2024 – 2030

Cel 2: Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące i/lub podejrzane o przemoc domową		
Kierunki działań:	Wskaźniki działań:	Termin realizacji:
<ul style="list-style-type: none"> • kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym, • stosowanie wobec osób stosujących przemoc domową sądowego zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakazu opuszczenia lokalu, • organizowanie rozmów motywacyjnych z osobami stosującymi przemoc domową, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym, • liczba osób uczestniczących w programie psychologiczno-terapeutycznym, • liczba osób, wobec których został wydany zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakazu opuszczenia lokalu, • liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”, • liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D” 	2024 – 2030

Cel 3: Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej

Kierunki działań:	Wskaźniki działań:	Termin realizacji:
<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie warsztatów, programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach w obszarze przeciwdziałania powstawaniu przemocy domowej, a w szczególności w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – radzenia sobie z jej występowaniem, gdzie szukać pomocy, – reagowania na występującą przemoc, • realizowanie warsztatów, programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach, w obszarze przeciwdziałania powstawaniu cyberprzemocy, • organizowanie szkoleń dla rodziców, które będą pogłębiać ich wiedzę na temat przeciwdziałania przemocy domowej, a także cyberprzemocy, • uczestniczenie w kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, • rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, • rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz cyberprzemocy (np. w postaci ulotek, a także umieszczenie takiej informacji w lokalnych mediach), • organizowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, • liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w warsztatach profilaktycznych, • liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodziców, • liczba kampanii społecznych, • liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjno-informacyjnych, • liczba lokalnych placówek i instytucji rozpowszechniających materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy domowej oraz cyberprzemocy, • liczba zorganizowanych form 	<p>2024 – 2030</p>

<p>alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, a także dorosłych mieszkańców,</p> <ul style="list-style-type: none"> organizowanie działań profilaktycznych skierowanych do osób starszych. 	<p>spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych,</p> <ul style="list-style-type: none"> liczba działań profilaktycznych skierowanych do osób starszych, liczba osób starszych biorąca udział w działaniach profilaktycznych, 	
--	--	--

Cel 4: Współpracowanie podmiotów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:	Wskaźniki działań:	Termin realizacji:
<ul style="list-style-type: none"> prorowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb, podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, umożliwienie superwizji dla przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, uczestniczenie w spotkaniach przedstawicieli gmin do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, współpracowanie z kościołami i związkami wyznaniowymi w celu przeciwdziałania powstawaniu przemocy domowej. przeprowadzanie diagnoz lokalnych w zakresie występowania przemocy domowej w Gminie Słopnice 	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli służb, liczba osób biorąca udział w szkoleniach, liczba superwizji, liczba podmiotów współpracujących przy realizacji Programu, Liczba badań, diagnoz, ekspertyz 	2024 – 2030

IX. Finansowanie, monitoring oraz realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słopnice na lata 2024 – 2030

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu samorządowego (gminy, powiatu, województwa) i centralnego oraz środki z funduszy pomocowych, Unii Europejskiej.

Realizacja Programu będzie systematycznie monitorowana (raz w roku za rok poprzedni). W ramach monitoringu systematycznie gromadzone będą dane dotyczące realizacji celów programu, co umożliwi ocenę postępu jego realizacji. Zespół Interdyscyplinarny corocznie w terminie do dnia 31 marca przedkłada do Wójta Gminy Słopnice sprawozdanie z realizacji Programu w ramach raportu o stanie gminy.

Uzyskane informacje będą służyć sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań Programowych. Umożliwi to bieżąca ocena realizacji zaplanowanych działań jak również pozwoli na wprowadzenie modyfikacji i korekt w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym.

Zakładane rezultaty:

- ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla osób, rodzin dotkniętych przemocą domową,
- zmienienie postaw społeczności lokalnej wobec przemocy.
- podniesienie umiejętności pracowników, którzy pracują w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- zintensyfikowanie współpracy podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.